

Quiz: Wat weet je van het aftreden van Opstelten en Teeven?

Korte omschrijving werkvorm

In deze quiz testen uw leerlingen hun kennis over het aftreden van Opstelten en Teeven, en de politieke gevolgen ervan. De leerlingen worden ingedeeld in teams. Elk team strijdt om de meeste punten.

Leerdoel

Leerlingen leren spelenderwijs over het aftreden van de bewindspersonen, en over het aftreden van ministers in het algemeen.

Bronnen

nos.nl, nrc.nl, parlement.com

Duur

ca. 20 minuten

Handleiding

1. Verdeel de klas in vijf teams. Aan elk team geeft u drie lege A4'tjes. Op de A4'tjes schrijven zij resp. A, B en C.
2. U start de quiz: lees een vraag voor en geef daarbij de drie mogelijke antwoorden: A, B of C. Na het voorlezen van de vraag en de antwoorden geeft u de teams tien seconden de tijd om te overleggen. Op uw teken steekt elk team een A, een B of een C in de lucht.
3. Geef de teams die het juiste antwoord hebben gegeven een punt.
4. Het team met de meeste punten is winnaar. Stel bij gelijkspel de schattingsvraag (vraag 10).

Quizvragen

1. Waarom trad minister Opstelten af?
 - a. Hij had een deal gesloten met een crimineel.
 - b. Hij had de Tweede Kamer verkeerde informatie gegeven.**
 - c. Hij had te veel bonnetjes gedeclareerd.

Ongeveer 15 jaar geleden sloot Fred Teeven (die nu staatssecretaris is, maar toen officier van justitie was) namens het Openbaar Ministerie een deal met een crimineel. Waarover de deal precies ging is niet bekend, maar vaak worden deals gesloten in ruil voor informatie. Minister Opstelten zei vorig jaar dat deze crimineel iets meer dan 1 miljoen gulden had gekregen. Maar hij zei ook dat het te lang geleden was gebeurd om dat bedrag nog te kunnen bewijzen. Nadat tv-programma Nieuwsuur wél bewijs had gezien - waaruit bleek dat het om veel meer geld ging, was duidelijk dat de minister de Tweede Kamer onjuist had geïnformeerd. Dat leidt meestal tot het aftreden van een minister.

2. Waarom trad staatssecretaris Teeven ook af?
 - a. De deal die hij destijds met een crimineel sloot, was illegaal. Teeven heeft dus de wet overtreden en moest daarom aftreden.
 - b. Teeven had de Tweede Kamer ook verkeerd geïnformeerd.
 - c. Teeven vond dat hij niet meer geloofwaardig staatssecretaris kon zijn.**

In de Grondwet staat dat een staatssecretaris wordt geacht af te treden als zijn of haar minister opstapt. Ze gaan immers over hetzelfde beleidsterrein (in dit geval justitie) en werken veel samen. In de praktijk stellen staatssecretarissen meestal wel formeel hun portefeuille te beschikking, maar worden ze eigenlijk altijd herbenoemd. Teeven vond dat het vertrouwen zodanig was geschonden dat hij net als Opstelten moest aftreden. Dat had natuurlijk ook te maken met het feit dat hij zelf toevallig degene was die in het verleden als officier van justitie de deal met de crimineel sloot.

3. Waarom is het zo erg als een minister de Tweede Kamer verkeerd informeert?
 - a. Als leden van de Tweede Kamer niet meer kunnen vertrouwen op het woord van een minister, kunnen zij de regering niet meer controleren.**
 - b. Als een minister vaak verkeerde informatie geeft, zullen leden van de Tweede Kamer ook niet meer de waarheid zeggen.
 - c. De voorzitter van de Tweede Kamer wordt dan heel erg boos.

De steun van de Tweede Kamer voor een minister is gebaseerd op vertrouwen. Als een minister verkeerde informatie naar de Kamer stuurt, kunnen Kamerleden er niet meer op vertrouwen dat ze in de toekomst wel de goede informatie krijgen. Ook als de minister het niet met opzet deed, is dat meestal een reden om af te treden.

4. Van welke politieke partij zijn Opstelten en Teeven?
 - a. PVV
 - b. PvdA
 - c. **VVD**

Voordat hij minister werd, was Opstelten burgemeester van verschillende steden, waaronder Rotterdam. Teeven was lange tijd officier van justitie.

5. Het is natuurlijk nooit fijn voor een politieke partij als bestuurders moeten aftreden, maar waarom is het voor de VVD op dit moment extra vervelend?
 - a. **Volgende week zijn er verkiezingen.**
 - b. Vorig jaar moest er al een andere VVD-minister aftreden.
 - c. De VVD heeft geen vervanger voor de bewindslieden.

Volgende week zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Deze slechte publiciteit zou ertoe kunnen leiden, dat minder mensen zullen stemmen op de VVD. Overigens moest twee weken geleden een Tweede Kamerlid van de VVD aftreden vanwege onjuiste declaraties. Verder is de ministerspost van Veiligheid en Justitie is behoorlijk zwaar, het is waarschijnlijk inderdaad lastig om daar een vervanger voor te vinden. Het zit de VVD dus niet mee.

6. Worden Opstelten en Teeven opgevolgd door mensen van dezelfde partij (VVD)?
 - a. Nee, nu is de andere regeringspartij (PvdA) aan de beurt.
 - b. Daarover moet de VVD eerst met de PvdA onderhandelen.
 - c. **Ja, deze twee posten zijn gedurende de hele regeringsperiode van de VVD.**

Het is aan de VVD om opvolgers te vinden voor de posten. Dat komt de partij misschien slecht uit, want doordat er volgende week verkiezingen zijn, zal elke nieuwe benoeming onder een vergrootglas worden gelegd. Ook kwam deze crisis onverwacht. De VVD heeft daarom geen mensen klaar staan die meteen kunnen beginnen.

7. De steun van de Tweede Kamer voor een minister is gebaseerd op vertrouwen. Hoe noemen we het als de Tweede Kamer het vertrouwen opzegt in een minister?
 - a. Een motie van treurnis
 - b. **Een motie van wantrouwen**
 - c. Het wegstemmen van een minister

Partijen in de Tweede Kamer dienen vaak een motie van wantrouwen in als ze het ergens heel erg over oneens zijn met een minister (of staatssecretaris). Meestal krijgen die moties geen meerderheid. Een motie van treurnis bestaat ook, maar is milder dan een motie van wantrouwen. Met een motie van treurnis geeft een Kamerfractie aan het beleid van een minister af te keuren.

8. Hoe vaak komt het voor dat een minister af moet treden na een motie van wantrouwen?
- Ongeveer elk jaar
 - Ongeveer eens in de vijf jaar
 - Bijna nooit**

Moties van wantrouwen worden bijna nooit door een meerderheid van de Tweede Kamer gesteund. Meestal zijn er andere oorzaken (zoals het onjuist informeren) voor het aftreden van aan bewindspersoon.

9. Bij wie hebben Opstelten en Teeven hun ontslag ingediend?
- Teeven bij Opstelten, en Opstelten bij minister-president Rutte
 - Beiden bij minister-president Rutte
 - Beiden bij de Koning**

De koning is formeel het staatshoofd en staat aan het hoofd van de regering. Hij benoemt de bewindspersonen en verleent hen desgevraagd ontslag. Hij kan niet uit zichzelf ministers ontslaan.

10. Schattingsvraag bij gelijkspel: hoeveel zetels heeft de VVD in de Tweede Kamer?
Antwoord: 40.